

"Semâvâtın hem vücudu, hem taaddüdü"ne işaret ettiği ifade edilen âyetin yeri ve tefsiri hakkında bilgi verir misiniz?

Birçok âyet-i kerîmede semâvât ve arz birlikte zikredilir. Sadece iki misâl:

"Yedi gök, yer ve bunların içinde bulunanlar Allah'ı tesbih ederler. Her şey O'nu hamd ile tesbih eder. Ancak, siz onların tesbihlerini anlamazsınız..." (İsra, 17/44)

"Allah O'dur ki: yedi göğü ve yerden de onların mislini yaratmıştır. Onların aralarında emri cereyan eder..." (Talak, 65/12)

Âyetlerde yeryüzü tekil olarak, semâlar ise çoğul olarak ifade edilmişlerdir. Bu âyetlerin her biri, semâların hem varlığını hem de çokluğunu ders verirler.

Âyetlerin tefsiri konusunda Üstad Hazretlerinin şu açıklamalarını aynen nakletmekle yetineceğiz:

"Evet, hitabât-ı Kur'âniyenin vüs'ati ve maânî ve işârâtındaki genişliği ve en âmî bir avamdan en has bir havassa kadar derecât-ı fehimlerini mürâât ve mümâşât etmesi gösterir ki, her bir âyetin her bir tabakaya bir veçhi var, bakıyor. İşte bu sırra binaen, 'yedi semâvat' mânâ-yı küllisinde yedi tabaka-i beşeriye, muhtelif yedi kat mânâyı fehmetmişler. Şöyle ki:

فَسَوِّهِنَّ سَبْعَ سَمَوَاتٍ âyetinde, kısa nazarlı ve dar fikirli bir tabaka-i insaniye, havâ-yı nesîminin tabakatını fehmeder."

"Ve kozmoğrafya ile sersemleşmiş diğer bir tabaka-i insaniye dahi, elsine-i enâmda 'seb'a-i seyyare' ile meşhur yıldızları ve medarlarını fehmeder."

"Daha bir kısım insanlar, küremize benzer zevilhayatın makarrı olmuş semâvî yedi küre-i âharı fehmeder."

"Diğer bir taife-i beşeriye, manzume-i şemsiyenin yedi tabakaya ayrılmasını, hem manzume-i şemsiyemizle beraber yedi manzumât-ı şumusiye-yi fehmeder."

"Daha diğer bir taife-i beşeriye, madde-i esiriye-nin teşekkülâtı yedi tabakaya ayrılmasını fehmeder."

"Daha geniş fikirli bir tabaka-i beşeriye, yıldızlarla yaldızlanıp bütün görünen gökleri bir semâ sayıp, onu bu dünyanın semâsıdır diyerek, bundan başka altı tabaka-i semâvat var olduğunu fehmeder."

"Ve nev-i beşerin yedinci tabakası ve en yüksek taifesi ise, semâvât-ı seb'ayı âlem-i şhadete münhasır görmüyor; belki avalim-i uhreviye ve gaybiye ve dünyeviye ve misâliyenin birer muhit zarfı ve ihatalı birer sakfı olan yedi semâvâtın var olduğunu fehmeder."

"Ve hâkezâ, bu âyetin küllîyetinde, mezkûr yedi kat tabakanın yedi kat mânâları gibi daha çok cüz'î mânâları vardır. Herkes fehmine göre hissesini alır ve o mâide-i semâviyeden herkes rızkını bulur."⁽¹⁾

(1) bk. [Lem'alar, On İkinci Lem'a.](#)